

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Xeodemografía	Código	710G05005	
Titulación	Grao en Relacións Internacionais			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Humanidades			
Coordinación	Armas Dieguez, Pedro Ramon	Correo electrónico	pedro.armas@udc.es	
Profesorado	Armas Dieguez, Pedro Ramon	Correo electrónico	pedro.armas@udc.es	
Web	https://humanidades.udc.es			
Descrición xeral	Demografía para comprensión das Relacións Internacionais, focalizada na conexión entre poboación, política e territorio. Trala explicación dos mecanismos de análise da estrutura e da evolución poboacional, presta especial atención á repercusión territorial das conferencias internacionais de poboación e as políticas demográficas.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A3	CE3 - Coñecer os conceptos, teorías e técnicas aplicadas á análise dos actores e relacións internacionais, tanto no ámbito universal como no rexional, cunha perspectiva tanto histórica como contemporánea.
A5	CE5 - Comprender e analizar os procesos globalizadores, as dinámicas de deslocalización e estratexias alternativas.
A7	CE7 - Analizar a realidade global nas súas diferentes dimensións, en particular a xeográfica, a política, a social, a económica e a xurídica.
A8	CE8 - Ser capaz de aplicar a metodoloxía científica aos retos sociais, políticos, económicos e xurídicos con elemento internacional.
A9	CE9 - Analizar e avaliar problemas ambientais e patrimoniais nas relacións internacionais.
A10	CE10 - Adquirir coñecemento das técnicas, métodos de traballo e análise das ciencias humanas, sociais e xurídicas.
A11	CE11 - Analizar a realidade política, social e económica no marco da cooperación internacional ao desenvolvemento.
B1	CB1 - Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B6	CG1 - Apreciar a diversidade e a multiculturalidad.
B7	CG2 - Adquirir habilidade para traballar nun contexto internacional.
C3	CT3 - Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	CT4 - Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía respectuosa coa cultura democrática, os dereitos humanos e a perspectiva de xénero, nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional, co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.
C6	CT6 - Adquirir habilidades para a vida e hábitos, rutinas e estilos de vida saudables, así como un uso equitativo, responsable e eficiente dos recursos.
C9	CT9 - Ter a capacidade de xestionar tempos e recursos: desenvolver plans, priorizar actividades, identificar as críticas, establecer prazos e cumprilos.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Coñecer as fontes e métodos da análise demográfica.	A8 A10	B1 B2	C3
Interrelacionar territorio, política e demografía.	A7 A9	B3	C3 C6 C9
Tomar conciencia das desigualdades demográficas no proceso de globalización.	A5 A11	B3 B7	C4 C9
Analizar criticamente as teorías demográficas.	A3	B3	C4
Diferenciar as políticas demográficas e comprender a súa repercusión territorial.	A3	B3	C4
Avaliar o impacto dos movementos migratorios na actualidade.	A11	B6	C4

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Fontes e métodos da análise demográfica.	1.1. Fundamentos da Xeodemografía. 1.2. Fontes demográficas. 1.3. Métodos da análise demográfica.
2. Estrutura da poboación e a súa evolución no proceso de globalización.	2.1. Estrutura da poboación. 2.2. Evolución da poboación.
3. Xeodemografía, urbanización e globalización.	3.1. Introducción ás teorías demográficas. 3.2. Transición demográfica. 3.3. Revolución reproductiva.
4. Repercusións da distribución desigual da poboación mundial.	4.1. Poboación e recursos. 4.2. Conferencias internacionais de poboación.
5. Políticas demográficas.	5.1. Introducción ás políticas demográficas. 5.2. Políticas euxenésicas. 5.3. Políticas xenocidas. 5.4. Políticas antinatalistas. 5.5. políticas natalistas.
6. Movementos migratorios e a súa repercusión territorial.	6.1. Introducción aos movementos migratorios. 6.2. Repercusión territorial das migracións.
7. Diversidade territorial das variables demográficas.	7.1. Prácticas estatísticas (natalidade, fecundidade, mortalidade, esperanza de vida...) 7.2. Prácticas cartográficas.
8. Proxeccións demográficas.	8.1. Prácticas estatísticas. 8.2. Prácticas audiovisuais.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A3 A8 A10 B2 B3 B1 C3 C6 C9	20	5	25
Estudo de casos	A5 A7 A9 A11 B2 B6 B7 B1 C4 C6 C9	15	35	50
Prácticas a través de TIC	A3 A8 A10 B2 B3 B1 C3 C6	10	40	50
Análise de fontes documentais	A3 A8 B3 B7 B1 C6 C9	5	5	10

Proba mixta	A3 A5 A7 A8 A10 A9 A11 B2 B3 B6 B7 B1 C3 C4 C6 C9	2.5	7.5	10
Atención personalizada		5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Sesión expositiva con interactividade combinada. Exposición oral complementada con medios audiovisuais e preguntas dirixidas aos estudantes, para transmitir coñecementos e facilitar o aprendizaxe. Serán explicados mediante sesións maxistras os temas: 1. Fontes e métodos da análise demográfica, 2. Estrutura da poboación e a súa evolución no proceso de globalización e 3. Xeodemografía, urbanización e globalización (teorías demográficas).
Estudo de casos	Estudo de casos xeo-demográficos para: incentivar os razoamentos inductivos e deductivos, establecer hipóteses, refutar paradigmas, confirmar teorías, propor solucións... Plantéxanse casos que han de ser comprendidos, avaliados e resoltos a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo. O estudo de casos aplicarase sobor de todo aos subtemas do tema 5. Políticas demográficas (euxenésicas, xenocidas, antinatalistas e natalistas).
Prácticas a través de TIC	Prácticas con series estatísticas, material cartográfico e medios audiovisuais, para aplicar de forma efectiva as tecnoloxías da información e as comunicacións á análise de problemas xeo-demográficos. As prácticas con TIC aplicaranse sobor de todo aos temas 6. Movementos migratorios e a súa repercusión territorial, 7. Diversidade territorial das variables demográficas (natalidade, fecundidade, mortalidade, esperanza de vida...) e 8. Proxeccións demográficas.
Análise de fontes documentais	Introducción a documentos estatísticos, cartográficos e audiovisuais relevantes para a análise xeo-demográfica, como instrumentos de aplicación ao estudo de casos ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico. Esta metodoloxía combinarase coas sesións maxistras do tema 1. Fontes e métodos da análise demográfica, e có estudo de casos do tema 5. Políticas demográficas.
Proba mixta	Proba con preguntas tipo ensaio e preguntas tipo obxectivas, para avaliar a capacidade de síntese (por exemplo, definición de conceptos) e a capacidade de análise (por exemplo, comentario de material textual ou gráfico).

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Plan de aprendizaxe, específico e individualizado, para axuste entre coñecementos e intereses do alumno, a petición propia. Trátase de entrenar ao alumno para o traballo en equipa, para encaixar os sus intereses na análise grupal e para xerar solucións a problemas derivados das políticas demográficas.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Estudo de casos	A5 A7 A9 A11 B2 B6 B7 B1 C4 C6 C9	Estudo de casos xeo-demográficos para: incentivar os razoamentos inductivos e deductivos, establecer hipóteses, refutar paradigmas, confirmar teorías, propor solucións... Plantéxanse casos que han de ser comprendidos, avaliados e resoltos a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.	20
Prácticas a través de TIC	A3 A8 A10 B2 B3 B1 C3 C6	Prácticas con series estatísticas, material cartográfico e medios audiovisuais, para aplicar de forma efectiva as tecnoloxías da información e as comunicacións á análise de problemas xeo-demográficos.	40
Proba mixta	A3 A5 A7 A8 A10 A9 A11 B2 B3 B6 B7 B1 C3 C4 C6 C9	Proba con preguntas tipo ensaio e preguntas tipo obxectivas, para avaliar a capacidade de síntese (por exemplo, definición de conceptos) e a capacidade de análise (por exemplo, comentario de material textual ou gráfico).	40

Observacións avaliación

A avaliación por seguimento continuado/observación sistemática correspóndese co estudo de casos e prácticas Tics.

Para superar a materia o alumno deberá levar a cabo os estudos de casos e prácticas con Tics que se lle indiquen, ademais de obter polo menos unha calificación de 5.0 puntos na proba mixta. De non ser así, poderá acudir a unha segunda oportunidade, para a cal se lle manterán as calificacións dos estudos de casos e prácticas con Tics.

Ao alumnado con recoñecemento a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia se lle aplicará a "Norma que regula o réxime de dedicación ao estudo dos estudantes de grao na UDC", de 29 de maio de 2012, artigos 2.3, 3.b. y 4.5.

Advírtese que, se fose detectado fraude mediante plaxio ou copia en calquera das actividades avaliadas, a materia será calificada con 0.0 puntos na convocatoria correspondente, ao marxe doutras calificacións obtidas.

Fontes de información

Bibliografía básica

- Abellán A. (1991). La población del mundo. Síntesis
- Arroyo A. Ed. (2007). Estadísticas demográficas y sociales. Universidad de Jaén
- Bricker D. & Ibbitson J. (2019). El planeta vacío: el shock del declive la población mundial. Editorial B
- Henry L. (1976). Demografía. Labor
- Le Bras H. (1997). Los límites del planeta. Mitos de la naturaleza y la población. Ariel
- Leridon H. & Toulemon L. (2014). Demografía. CEDUA Col Mex
- Livi Bacci M. (1993). Introducción a la demografía. Ariel
- Livi Bacci M. (1998). Historia de la población europea. Crítica
- Livi Bacci M. (2009). Historia mínima de la población mundial. Ariel
- Mogelgaard K. et al. (2019). Estado de la población mundial. UNFPA
- Pressat R. (1979). Demografía estadística. Ariel
- Pressat R. (1983). El análisis demográfico. FCE
- Pressat R. (1987). Diccionario de demografía. Oikos-Tau
- Puyo R. et al. (1993). Los grandes problemas actuales de la población. Síntesis
- Reques P. (2001). Población, recursos y medio ambiente: ¿El final de los mitos?. Universidad de Cantabria (Santander)
- Reques P. (2011). Geo-demografía. Principios conceptuales y metodológicos. Universidad de Cantabria (Santander)
- Sánchez Barricarte J.J. (2008). El crecimiento de la población mundial. Tirant lo Blanch
- Sánchez D. & Chávez R. (2019). Envejecimiento de la población y cambio climático. Comares (Granada)
- Sartori G. & Mazzoleni G. (2003). La tierra explota: superpoblación y desarrollo. Taurus
- Susino J. (2016). Introducción a la práctica del análisis demográfico. Dextra Editorial
- Tapinos G. (1988). Elementos de demografía. Espasa Calpe
- Thumerelle P.J. (1997). Las poblaciones del mundo. Cátedra
- Toulemon L. & Leridon H. (2015). Demografía. Enfoque estadístico y dinámica de las poblaciones. CEDU México
- Vallín J. (1995). La población mundial. Alianza Editorial
- Vallín J. (1995). La demografía. Alianza Editorial
- Vinuesa J. Ed. (1982). El estudio de la población. IEAL (Madrid)
- Vinuesa J. Ed. (1994). Demografía. Análisis y proyecciones. Síntesis
- Vinuesa J. & Puga D. (2007). Técnicas y ejercicios de Demografía. INE Colección Libros de autor

Bibliografía complementaria

- AAVV (....). Demographic Research. Max Plank Institute for Demographic Research
- AAVV (....). Papers de Demografía. Working Paper del Centre d'Estudis Demogràfics
- AAVV (....). The Open Demography Journal. Demography Journal
- Guilluy Ch. (2021). Les temps des gens ordinaires. Flammarion
- Poston D.L. (2019). Handbook of Population. Springer (Switzerland)
- Shryock H.S. et al. (1975). The Methods and Materials of Demography. US Bureau of the Census (vol.2). PDF en Google Books
- United Nations (....). Demographic Manuals. UN (23 vol.)

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente
--

Xeografía Política/710G05004

Materias que continúan o temario

Movimentos Migratorios e Codesenvolvemento/710G05028
--

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías